

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างแบบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันของครูต่อสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาระยะเวลา เขต 2 วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและ การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเวลา เขต 2 จำนวน 72 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 1,411 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเวลา เขต 2 จำนวนทั้งหมด 302 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

สำรวจรายชื่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งในเขตพื้นที่การศึกษาระยะเวลา เขต 2 รวมทั้งสิ้น 72 แห่ง ทำบัญชีแยกออกเป็น 3 กลุ่ม ตามขนาดโดยใช้เกณฑ์การแบ่งขนาดสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ขนาดเล็ก จำนวน 26 โรง ขนาดกลาง จำนวน 18 โรง และขนาดใหญ่ จำนวน 28 โรง

ขั้นตอนที่ 2

จากรายชื่อสถานศึกษาที่ทำบัญชีไว้ในขั้นตอนที่ 1 นำมากำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (sample size) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. 1970: 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนประชากรมีสัดส่วนกระจายไปทุกอำเภอของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเวลา เขต 2 จากประชากรจำนวน 1,411 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน

ขั้นตอนที่ 3

นำจำนวนกลุ่มตัวอย่างมาทำการสุ่มครูในแต่ละสถานศึกษาโดยการคำนวณ
จำนวนครูแต่ละขนาดสถานศึกษา โดยใช้สูตรคำนวณตัวอย่างในกลุ่ม (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2543: 121)

$$J = (n \times G_j) \div N$$

โดย j = จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม
 n = จำนวนสมาชิกทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากร
 G_j = จำนวนสมาชิกในกลุ่ม j

จากการคำนวณ $n \div N = 302 \div 1,411 = 0.214$

ดังนั้น จำนวนครูที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาแต่ละระดับได้จำนวน
 ดังนี้

จำนวนครูในระดับสถานศึกษาขนาดเล็ก = $279 \times 0.214 = 60$ คน

จำนวนครูในระดับสถานศึกษาขนาดกลาง = $287 \times 0.214 = 61$ คน

จำนวนครูในระดับสถานศึกษาขนาดใหญ่ = $845 \times 0.214 = 181$ คน

ขั้นตอนที่ 4

การเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)
 โดยการจัดทำสลากรายชื่อของสถานศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งจะบันทึกจำนวนครูไว้ในสลาก
 ดังกล่าวด้วย จากนั้นจะทำการสุ่มจับสลากเลือกรายชื่อของสถานศึกษา และบันทึกจำนวนครู
 สะสมไว้ และจะหยุดจับสลากเมื่อได้จำนวนครูครบตามต้องการ ซึ่งผลการจับสลากได้จำนวน
 สถานศึกษาและจำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ขนาด สถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง
		สถานศึกษาทั้งหมด	ครูทั้งหมด	
บันนังสตา	ขนาดเล็ก	18	212	46
	ขนาดกลาง	7	112	23
	ขนาดใหญ่	10	293	61
ยะหา	ขนาดเล็ก	4	40	8
	ขนาดกลาง	11	175	39
	ขนาดใหญ่	13	345	75
กาบัง	ขนาดเล็ก	2	27	6
	ขนาดกลาง	-	-	-
	ขนาดใหญ่	7	207	44
รวมทั้งสิ้น		72	1,411	302

1.3 ตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1.3.1 *ตัวแปรต้น* ได้แก่ แบบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารเป็น 4 แบบ คือ

- 1) แบบสั่งการ
- 2) แบบสอนแนะ
- 3) แบบมีส่วนร่วม
- 4) แบบมอบอำนาจ

1.3.2 *ตัวแปรตาม* ได้แก่ ความผูกพันของครูต่อสถานศึกษาซึ่งจำแนกออกมา 3

ด้าน คือ

- 1) การยอมรับในเป้าหมายขององค์กร
- 2) การเต็มใจ ท่วมเท เสียสละเวลาให้กับองค์กร
- 3) การปรารถนาที่จะดำรงเป็นสมาชิกขององค์กร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารกับสอบถามระดับความผูกพันของครูต่อสถานศึกษาโดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับแบบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร ใช้แบบสอบถามที่วัดตัวผู้นำ (LEAD-Self, Leader Effectiveness and Adaptability Description) ที่ได้รับการพัฒนาโดยเฮอร์เซย์และแบลนชาร์ด (Hersey & Blanchard) โดยผู้วิจัยนำมาปรับปรุงให้ตรงและเหมาะสมกับการใช้สอบถามครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 ประกอบด้วยข้อคำถาม 35 ข้อ เนื้อหาครอบคลุมแบบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนจำนวน 4 แบบ รวม 35 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ผู้บริหาร โรงเรียนมีพฤติกรรมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหาร โรงเรียนมีพฤติกรรมมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหาร โรงเรียนมีพฤติกรรมปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหาร โรงเรียนมีพฤติกรรมน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหาร โรงเรียนมีพฤติกรรมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความผูกพันของครูต่อสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 ประกอบด้วยข้อคำถาม 37 ข้อ เนื้อหาครอบคลุมลักษณะความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา จำนวน 3 ด้าน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.2 การพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบพฤติกรรม การบริหารของผู้บริหาร และความผูกพันต่อองค์กรเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด
- 2.2.2 กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดแบบพฤติกรรม การบริหารของผู้บริหาร และความผูกพันต่อองค์กร
- 2.2.3 กำหนดประเด็นเนื้อหา และข้อความที่ต้องการทราบ
- 2.2.4 เขียนข้อความ โดยการร่างข้อความแต่ละข้อตามประเด็นที่กำหนด
- 2.2.5 เรียงข้อความและจัดรูปแบบ นำข้อความแต่ละข้อมาจัดเรียงรวมกันเป็น แบบสอบถาม 1 ชุด พร้อมทั้งมีการชี้แจงการตอบไว้อย่างครบถ้วน
- 2.2.6 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อ ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 2.2.7 ปรับปรุงเครื่องมือตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้ข้อเสนอแนะ
- 2.2.8 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุง และผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง (validity) ด้านเนื้อหาและความ เหมาะสมโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์ (index of items objective congruence: ioc) ซึ่งทุกข้อความมีดัชนีความสอดคล้อง 0.60 ขึ้นไป
- 2.2.9 นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะไว้มาปรับปรุงแก้ไข โดย พิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ แล้วนำไป ทดลอง(tryout) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนจาก 3 สถานศึกษาซึ่งไม่ใช่ สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 2.2.10 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยง (reliability) ด้วยวิธีหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach's alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ในภาพรวมเท่ากับ .968
- 2.2.11 ปรับปรุงแบบสอบถามตามความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

- 3.1 นำหนังสือราชการจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการทำการวิจัยของผู้วิจัยในสถานศึกษา
- 3.2 ขออนุญาตหนังสือราชการจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 ไปยังสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารในการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล
- 3.3 จัดเตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถานศึกษาโดยทำตัวเลขรหัสในแบบสอบถามให้ตรงกับรายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 3.4 นำส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัยถึงกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยบางส่วนผู้วิจัยได้นำส่งทางไปรษณีย์ พร้อมกำหนดวันจัดเก็บหรือส่งกลับ
- 3.5 เก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด และคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 287 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.05

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการดังนี้

- 4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ครบถ้วนเท่านั้น แล้วดำเนินการแยกเป็นหมวดหมู่ตามตัวแปรที่ศึกษา

- 4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้คัดเลือกแล้ว โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ค่าสถิติดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านรายชื่อ โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนและเกณฑ์การประเมินค่า (บุญชม ศรีสะอาด 2545: 100) ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	ผู้บริหาร โรงเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ผู้บริหาร โรงเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ผู้บริหาร โรงเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ผู้บริหาร โรงเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ผู้บริหาร โรงเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านรายข้อ โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนและเกณฑ์การประเมินค่า (บุญชม ศรีสะอาด 2545: 100) ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารกับความผูกพันของครูต่อสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และแปลความหมายของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ยูทท ไกยวรรณ 2545: 199) ดังต่อไปนี้

0.80 – 1.00	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
0.60 – 0.79	มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง
0.40 – 0.59	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
0.20 – 0.39	มีความสัมพันธ์กันน้อย
0.00 – 0.19	มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก